

Velkommen til
Festkveld
på

Hotel
HERTINGEN

Grenland Friteater 2011

Kamerater!

Hjertelig velkommen hit til oss på Hotel Hertingen! Vi ønsker å være et sted litt utenfor tid og rom, men trygt plassert i industrihistorien.

I gamle dager var Hotel Hertingen et populært losji for innleide arbeidere til tungindustrien i Grenland. Etter nedleggelsen av Magnesiumen på Herøya og andre hjørnesteinsbedrifter har dette markedet nærmest tørket helt ut. Vi har tatt denne utfordringen på strak arm og utviklet oss til et moderne opplevelsessenter for det nye årtusen!

Her på Hotel Hertingen ønsker vi å ta vare på Grenlands stolte industrihistorie, og vi har derfor samlet en rekke klenodier fra arbeiderbevegelsens historie og et betydelig arkiv med bilder både fra anleggstida på Rjukan og fra tungindustrien på Herøya.

Orkesteret vårt, under ledelse av den eminente Lars Sponseth, spiller gamle arbeidersanger og Styrk og Mabel Bruhøl fra Folkvanggata på Herøya selger lodd til inntekt for de trengende i den tredje verden.

Sosialismens evige ild brenner alltid hos oss og vi verner om tankene om arbeid og velferd til alle på jord.

Vi inviterer alle til en hyggelig, underholdende og lærerik kveld her på Hotel Hertingen!

Hilsen
Gro & Odvar Forberg

Til alle ansatte på Hotel Hertingen
v/vertskapet Gro og Odvar Forberg

Kjære Gro og Odvar!

Hjertelig til lykke med sesongåpning og festkveld på hotellet! Jeg vet hvordan dere har stått på både høyt og lavt sammen med alle ansatte for å få allting klappet og klart før gjestene kommer!

Jeg har hørt at enkelte blant våre kunstnerkolleger synes det er leit at det gamle teatret vårt nå er gjort om til hotell - ja, som rent ut sagt er forbanna over at Thalias tempel nå er blitt en kommersiell institusjon. Derfor vil jeg ile til og si at jeg bare synes det er helt flott!

Personlig har jeg alltid bekjent meg til det avantgardistiske kunstneridealet: Å gå først og stake ut vegen inn i det ukjente - uansett hvor uveisomt og strabasjøst det er! En ekte avantgardist bør aldri la seg lokke tilbake til hovedvegen selv om kampen har ført en på overraskende stier! De siste femten årene har ført meg på mange overraskende stier til det som jeg et annet sted i all beskjedenhet kalte for "å utforske grensene for hva teater er på en annen måte, de sosiale grensene for hva det er vi kaller en teatersituasjon".

Da vi startet Grenland Friteater for 35 år siden, var det i opposisjon til det en kan kalle industrisamfunnets og lønnsarbeidets verdier. I henhold til Marx og Durkheim mente vi at lønnsarbeidet og produksjonsforholdene under kapitalismen var fremmedgjørende og dødelig for kreativiteten. Derfor søkte vi tilflukt i kunstens og teatrets verden. Vi "steg inn i illusjonen for å finne kraft til å være egentlig". Men etter hvert som årene har gått har respekten og fascinasjonen over kreativiteten blant folk utenfor kunstfeltet vokst. Ja, i den grad at jeg i dag synes denne kreativiteten er like vesentlig som kunsten selv.

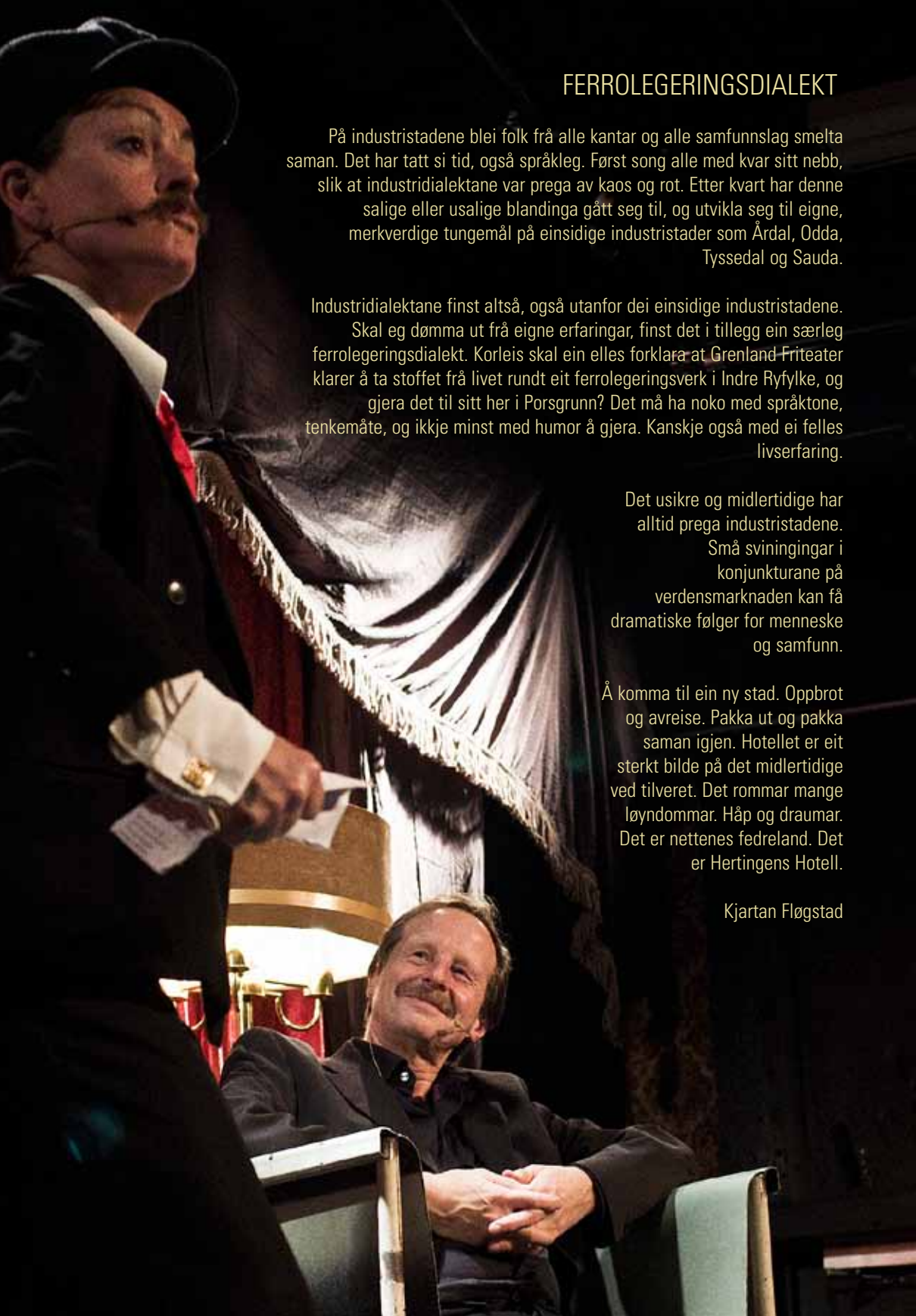
Det er flott at så mange har blitt med på denne festkvelden så det er kanskje feil å trekke fram noen. Men allikevel er det spesielt hyggelig med Styrk og Mabel Bruhøl, som jeg sjøl ikke ble kjent med før lenge etter at jeg hadde flyttet fra Herøya. De representerer vel det arbeiderbevegelsens grunnfjell som har forvitret noe de seinere åra. Men flott at dere også har fått med performancekunstneren Kent Tyri fra Surtebogen Kunstlaboratorium. Der lever den omstridte konseptkunsten videre i beste velgående! For ikke å snakke om Kjartan Fløgstad. Han må jo være Norges største nålevende forfatter. I hvert fall tror jeg ikke det er noen som har fått flere litterære priser enn ham. For et skup det må ha vært å ha fått lov til å bruke tekstene hans!

Da håper jeg dere får noen trivelige og tankevekkende kvelder fram mot jul!

Kjærkehauen uten kjærke
Medio november 2011

Tor Arne Ursin
teaterregissør

FERROLEGERINGS DIALEKT

På industristadene blei folk frå alle kantar og alle samfunnslag smelta saman. Det har tatt si tid, også språkleg. Først song alle med kvar sitt nebb, slik at industridialektane var prega av kaos og rot. Etter kvart har denne salige eller usalige blandinga gått seg til, og utvikla seg til eigne, merkverdige tungemål på einsidige industristader som Årdal, Odda, Tyssedal og Sauda.

Industridialektane finst altså, også utanfor dei einsidige industristadene. Skal eg dømma ut frå eigne erfaringar, finst det i tillegg ein særleg ferrolegeringsdialekt. Korleis skal ein elles forklara at Grenland Friteater klarer å ta stoffet frå livet rundt eit ferrolegeringsverk i Indre Ryfylke, og gjera det til sitt her i Porsgrunn? Det må ha noko med språktone, tenkemåte, og ikkje minst med humor å gjera. Kanskje også med ei felles livserfaring.

Det usikre og midlertidige har alltid prega industristadene. Små svingingar i konjunkturane på verdensmarknaden kan få dramatiske følger for menneske og samfunn.

Å komma til ein ny stad. Oppbrot og avreise. Pakka ut og pakka saman igjen. Hotellet er eit sterkt bilde på det midlertidige ved tilveret. Det rommar mange løyndommar. Håp og draumar. Det er nettenes fedreland. Det er Hertingens Hotell.

Kjartan Fløgstad

Dalen Portland

Med ord som sagt frå mann til mann
Og kviskra mann til kvinna
Om draum og dåd på sjø og land
Som aldri går or minnet
Fortel eg her så sant eg kan
Om knøg for lønn og hyre
Men og om vegen som vi fann
Ut mot eventyret!

Fortel om livet i det fri
Frå arbeidet som slave
For pengemakt og industri
Og tradene på havet
Før saga om vår levetid
Søkk ned i grav og gløymse
Og det vi diktar opp skal bli
Sannare enn røynsle!

Hotell Hertingens sluskeleir på Såheim 1908

Kan tenne både sneipen og en præriebrann.

Fra venstre: Ing. Sigurd Kloumann (Norsk Hydro),
Heia-Gerd, Evald Breiskallbakken, Godfantan,
Røde Anette, Parker Knarrevik og
Hans Atraa alias Hertingen.

Hotell Hertingens Folkehjem

Det finnes fortsatt et evig femtital hjemme hos familien Bruhøl. Seiren følger våre vaner!
Fra venstre: Styrk, Disa og Mabel Bruhøl.

Hotell Hertingens magnesiumhall

Vi restaurerer den berømte kulturen fra den beryktede Magnesiumfabrikken på Herøya.

Fra venstre: Hertingen, Lauritz Holmsjø, Stein Petter Nøklegård og Marthon Danielsen.

HB

Både på tur ned og på tur opp att

Lars Sponseth - fele

Mamma Kraft - tangenter

Tee Vee - gitar

Per "Parelius" Versvik - perkusjon, bass

Janne Angelika

– Viss eg har kome i skade for å underhalde nokon, må eg seia meg djupt lei for det. De får prøva å ta det med godt humør.

PÅ SCENEN

Geddy Aniksdal: Marthon Danielsen, Janne Angelika
Lars Vik: Hertingen
Anne-Sophie Erichsen: Mabel Bruhøl
Terje Sødal: Styrk Bruhøl
Olav Hanto: Kent Tyri, Ing. Sigurd Kloumann, Lauritz Holmsjø
Leif Arild Sanden: Raymond Tvitekkja, Godfanten
Kjersti Posti Høgli: Gro Forberg
Even Bolstad: Odvar Forberg, Stein Petter Nøklegård
Carl Henrik Ekblom: Kelneren Jens, den unge Hertingen
Anette Røde Hagnell: Mamma Kraft, Røde Anette
Vidar Ytre-Arne: Lars Sponseth, Parker Knarrevik
Truls Hannemyr: Per "Parelius" Versvik
Tobias Aniksdal Vik: Tee Vee, Evald Breiskallbakken
Nikoline Ursin Erichsen: Disa Bruhøl
Tulla (Gerd Flokstad): Gerd Heia, Heia-Gerd

BAK SCENEN

Regi: Tor Arne Ursin
Tekster: Kjartan Fløgstad og ensemblet
Komponist og musikalsk tilrettelegger: Vidar Ytre-Arne
Låtskriver: Anette Røde Hagnell
Kostymer: Unni Bang-Andersen
Scenografi og rekvisitter: Guro Dale og Kjersti Posti Høgli
Scenografikonstruksjon: Agnar Ribe, Lars Løberg
Scenografassistent, HMS-ansvarlig: Malin Bratlie
Lysdesign og tekniker: Agnar Ribe, Lars Løberg
Tekniker: Einar Ottestad
Konsulent for lysdesign: Jean-Vincent Kerebel
Publikumskontakt: Hilde Tallaksen
Distribusjon: Andreas Rossing
Stylist: Daghy Busse
Snekker: Leif Arild Sanden, Terje Sødal
Dekorasjonsmaler: Maria Løkken
Fotograf: Dag Jenssen
Vaktmester: Vigdis Berg Nordgarden
Programdesign: Guro Dale, Hans Petter Eliassen, Jan Kenneth Walmann
Produsent: Hans Petter Eliassen
Produksjonsleder: Gosia Sedzikowska

SANGER: "For den som har levd sant", "Gå på skyer", "Bensin på bålet" og "Frå livet og opp" (Anette Røde Hagnell). "Svev" og "Dalen Portland" (Chris Erichsen). "Slak line" og "Fyr og flamme" (Guttorm Guttormsen). Sangtekster: Kjartan Fløgstad

TAKK TIL:

Thomas Schelver (Borgehaven Rehabiliteringssenter), Tone Brekke, Anne-Lise Selstad (Hærøya Næringspark), Trond Aasland (Hydros Bedriftshistoriske Samling, Harald Nygård (BIS), Tor Lunde Larsen (Norges Forskningsråd) Mirja Baun Krogstad, Skrot-Tor, Truls og Trine, Liland Tekstiltus, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek v/Vivi Aaslund, Thor Lunde Larsen.

Stor takk til Kjartan Fløgstad for at han har skrevet tekstene og at vi får lov til å bruke dem.

HOVEDSPONSOR:

SpareBank
TELEMARK

OFFENTLIGE STØTTESPILLERE:

NORSK KULTURRÅD
Arts Council Norway

Porsgrunn
kommune

TELEMARK
FYLKESKOMMUNE

Kent Tyri
Mannen bak
Surtebogen
Kunstlaboratorium

GRENLAND FRITEATERS VENNER:

NORSK
JERNBANEDRIFT

Herøya
Næringspark

De lukket døra bak seg

Og gikk etter drømmen om et bedre liv
Lyset og varmen fra industrien viste vei
Mot den skinnende framtida som er vår
De kaster lange skygger over oss
Der de går
Fra rom til rom
Fra skift til skift
Mot soloppgangen eller solnedgangen

Grenland Friteater
Huken 3D, 3921 Porsgrunn
www.grenlandfriteater.com